

הסיפור
שליסיפור מעורך השראה
לשולחן השבתלזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו איזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן"כך הפסדתי
פרס נובל..."

ד"ר וועלוול גרין

לעתים קרובות מדי קורה שאנשים מגיעים לבתי רפואה ודווקא שם נדבקים בזיהום. זו תופעה בעייתית ביותר, אך למה זה קורה? בגלל שאנשים שחולים בכל סוגי המחלות מגיעים לבתי רפואה - חלקם חולים במחלות זיהומיות, חלקם בנגעים ובתחלואים אחרים. כך נוצר מצב שבו כל האנשים הללו נמצאים יחד באותו מרחב. לתכנן מערכת שתבודד ביניהם זו משימה שאינה קלה כלל ועיקר.

האפידמיולוגים בלונדון חקרו את התפשטותם של זיהומים בתוך מחלקות בתי הרפואה שלהם, וכאשר הם הזמינו אותי להצטרף אליהם כדי ללמוד את השיטות שלהם, ביקשתי את ברכת הדרך מהרבי, שעמו פיתחתי מערכת יחסים קרובה לאורך השנים.

הייתי גאה מאוד על כך שהוזמנתי על ידי האנשים הללו במרכז הרפואי ס' ברתלמיו, מי שניצבו אז בחוד החנית של המחקר האפידמיולוגי ושל חקר חיידקים עמידים לאנטיביוטיקה - אחד מהם אף זכה בעקבות עבודתו בתואר אבירות ממלכת אנגליה - וכאשר הזכרתי את כל זאת לרבי, הוא שאל אם אוכל לשלוח לו העתק מפרוטוקול המחקר שבכוונתי לבצע.

כמובן, עשיתי זאת, שכן - אודה ולא אבוש - רציתי להרשים את הרבי.

הרבי עלעל בפרוטוקול שלי, ואמר, "טוב. טוב מאוד. כמובן, את הרוב אינני מבין, אבל אתה הרי המומחה בתחום, ולכן אני מאחל לך הצלחה רבה. אבל, אם אתה שואל אותי, ייתכן שדווקא יהיה קצת יותר פורה להתמקד בתחום מחקר אחר".

נחרדתי לשמע הדברים. איך ייתכן שאלך ואתחיל לחקור תחום שונה, אחרי שהתגלגלה לפתחי הזדמנות פז שכזו - הזדמנות היסטורית ממש - לחקור את התחום הזה!

אך הרבי לא עצר בכך, והמשיך: "למה שלא תנסה לחקור מדוע החיידקים הללו הופכים להיות עמידים מלכתחילה? אם בתחילה מיקרוב מגיב ורגיש לפניצילין, ואחר כך פתאום הוא מגלה עמידות - השאלה הנשאלת היא איך הוא הפך להיות עמיד?"

"אוי ואבוי לי...", חשבתי לעצמי.

עבודתי כבקטריולוג החלה לפני שנים, כאשר התחוללה התפרצות של זיהום חיידקי עמיד לאנטיביוטיקה - ובמונחים רפואיים, סטפילוקוקוס זהוב עמיד למתיצילין (MRSA) - שבעקבותיו התפשטה מגיפה.

באותו שלב ערכתי מחקרים רבים; חיפשתי מיקרואורגניזמים על קירות בתי רפואה, בתעלות האוורור של חדרי כביסה ובחדרי ניתוחים. נחלתי הצלחה רבה בעבודתי, ותוך כדי כך הלכתי ופיתחתי מוניטין - תחילה בארצות הברית, ובהמשך גם ברחבי העולם - בתחום של בקרת זיהומים, חיטוי, עיקור והסגר. בהמשך נפגשתי עם אפידמיולוגים בלונדון, שהציעו לי לקחת חופשה מעבודתי באוניברסיטת מינסוטה - המוסד שבו הוסמכתי לתואר Ph.D בבקטריולוגיה רפואית, ושבתי לימדתי באותה עת - כדי לבלות כמה חודשים בחברתם במחקר על אודות דרכי ההתפשטות של מחלות במרכזים רפואיים, וכיצד השיטות שהם פיתחו עשויות למנוע זאת.

אנשים מבקרים בבתי רפואה כדי להתרפא. אכן, זה כל תכליתם של בתי רפואה - כדי לרפא אנשים. למרבה הצער,

«

לציון שבועים שנה למנהיגותו של הרבי, יתמקדו פרסומי JEM בכל שבוע
באחד מהמאורעות, הרעיונות או האישים הקשורים לחייו של הרבי.

מאורעות | רעיונות אישים

אף שלא נשמעתי לעצתו, במבט לאחור, אני נדהם עד כמה הרבי הרחיק ראות. לא הייתה לו שום הכשרה בתחומי הבקטריולוגיה או הביולוגיה המולקולרית, אך הוא חזה מראש - לפחות ארבעה עשורים מראש - את ההתפתחויות הללו במדע המודרני. מבחינה זו הוא היה גדול מהחיים. זה ממש מעביר בי צמרמורת. כעת אני חושב - אולי הייתי צריך לעשות כפי שייעץ.

בשעתו, לקראת נסיעתי לאנגליה, הרבי העניק לי את ברכתו שאצליח בעבודתי, ולמדתי שם הרבה. פתרנו אמנם כמה מהמגפות, אבל לא מצאנו את התשובה לשאלה היסודית שהרבי הציג.

פרופ' וועלוול גרין (תרפ"ח-תשע"ב [1928-2011]) היה בקטריולוג ומרצה באוניברסיטאות מינסוטה ובן-גוריון, וכן ניהל את המרכז לאתיקה רפואית ע"ש הרב לורד עמנואל יעקובוביץ', שבבאר שבע. בעבר הוא עבד עבור המחלקה להסגר פלנטרי בנאס"א, שעסקה בחקר חיים על פני המאדים. הוא רואיין בביתו בבאר שבע בחודש ניסן תשס"ח (2008).

הייתי כל כך גאה במה שאני עומד לעשות, אבל המשמעות המעשית של הצעת הרבי הייתה שיהיה עלי לשנות לגמרי את מסלול הקריירה שלי. אצטרך לשוב וללמוד המון ביולוגיה מולקולרית וגנטיקה - תחומים שלא ממש עניינו אותי. אני התעניינתי בדרמה של אפידמיולוגיה, של חקר העברת והתפשטות מחלות.

למעשה, הייתי מעז ואומר שכל האפידמיולוגים מתלהבים מהרעיון של פתרון תעלומות. יש איזו דרמה בלקטוע שרשרת הדבקה זיהומית - זהו החומר שממנו עשויים מותחנים. מותחנים לא בנויים על עבודת הפרך האפרורית של הגנטיקה, שאותה מבינים בכלל רק ביולוגים מולקולריים.

אבל איך שהוא, הרבי הבין שתחום המחקר הזה צפוי להוליד פתרונות יותר יעילים.

במכתב אלי מערב ל"ג בעומר, תשכ"ט (1969), נכנס הרבי לנושא בפירוט רב (מוגש כאן בתרגום מאנגלית):

אני בדרך כלל מאוד מסתייג מלהביע דעה בנושאים שהם מחוץ לתחום מומחיותי. אולם, מאחר שעיינתי קצרות בתכנית המחקר המפורטת שצירפת למכתבך, החלטתי לציין הערה:

בין נקודות המחקר המפורטות, לא מצאתי נקודה אחת, אשר לפי עניות דעתי, הייתה צריכה להיות בעלת עניין מיוחד. כוונתי להכרה באפשרות שאולי מיקרובים ודלקות מסויימים קשורים באופן מיוחד לבתי רפואה דווקא - עמדה שכמדומני זכתה להתייחסות בספרות המקצועית... לאור זה, ייתכן מאוד ששיטות בקרת הזיהומים שהוכחו כיעילות במקרים אחרים, עלולות לאבד את יעילותן בבתי רפואה... בגלל שסביבת בית הרפואה גרמה להיווצרות זנים כאלה ואחרים של חיידקים שפיתחו מידה מסוימת של עמידות בסביבה הספציפית הזו.

אינני יודע אם השמטת היבט זה מהפרויקט שלך היא בגלל הנסיבות - ששלושה חודשי מחקר לא יספיקו כדי להקיף מחקר בתחום זה... (או) בגלל שנושא זה הוא מחוץ לתחום העבודה הנוכחית שלך. עם זאת, נראה לי שהנקודה הזאת היא בעלת חשיבות מעשית...

הכיוון שאותו ניסה הרבי לקדם כבר אז, הפך בינתיים לאחד הנושאים החמים במחקר המדעי. אם תסתכלו ברשימת פרסי הנובל שהוענקו בשנים האחרונות עבור תגליות בתחום הרפואה והפיזיולוגיה, תגלו שהתחום הדומיננטי הוא תחום הביולוגיה המולקולרית, המסייעת לנו להבין את העמידות לאנטיביוטיקה. לפני ארבעים שנה - הרבי ידע על כך! הוא אמר לי, "וועלוול, אם אתה שואל אותי, יהיה זה פורה יותר להיכנס לתחום הזה...". הוא נתן לי את העצה הזו בענווה שכוזו. הוא אמר, "אתה המומחה. אני לא מבין בתחום... אני כנראה טועה..."

אבל הוא צדק לחלוטין.

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויובד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשל"ח (1978) — בקשר להגעתם מפולין של כתיב יד וספרי רבותינו נשיאינו אדמו"רי חב"ד, ובכללם מהדורא קמא של התניא, ביקש הרבי מכל מי שהוא בעל ניסיון ומומחיות בכתיב יד, באיתור מראי מקומות ובהשוואת שינויי נוסחאות, שיודיע על כך למזכירות, בכדי שיוכלו בהקדם להקים צוות שיעסוק בהוצאה לאור של אותם כתיבי יד.^{1 2} בסיון.

< תנש"א (1991) — קהל החסידים ותלמידי התמימים שחזרו מה'תהלוכות' - ביקור בבתי כנסת בכל רחבי העיר ניו יורק כדי לחזור בהם דברי תורה והתעוררות - התאספו לפני הכניסה ל-770. הרבי יצא אליהם לקבל את פניהם, ועודד במרץ את שירתם. אחר כך נשא בפניהם שיחה קצרה בנוגע לענייניו של חג השבועות והקשר שלו לגאולה, וכל זאת בעומדו מחוץ לדלת הראשית של 770.² ו' סיון.

1 שיחות קודש תשל"ח, חלק ב, עמ' 466
2 ספר השיחות תנש"א, חלק ב, עמ' 563

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

בסיוע חברי THE JEM FOUNDATION

ואתה תצוה... להעלות נר תמיד